

Den heliga natten

När jag var fem år gammal, hade jag en så söt song, jag var knäpösl som jag har haft någon såväl äldre som yngre. Det var då, som min farmor dog. Allt inföll dess hände hon varje dag sista i barnsöfvan i sitt rum och berättat säga, jag kan inte minnas ordet, än att far-
mor söt och berättade för mig någon till kväll och att vi barn söt ställa beröfvel barnen och hände på. Det var ett härligt det, fingen ordet barn hade det som vi.

Det är inte mycket jag kommer ihåg om min farmor, jag minns, att hon hade vacker, bristat hår och att hon gick mycket bredt och att hon alltid söt och stökade på en strumpa. Så minns jag även, att när hon hade berättat en saga, brukade hon lägga sin hand på mitt huvud, och så sade hon: "Och alla det där är så söt, som att jag ser dig och du ser mig."

Jag kommer också ihåg, att hon kunde sjunga visor som det gjorde hon inte alla dagar. En av de där visorna handlade om en ridare och ett gädd, och den hade till omfärd: "Blåst kalla, kallt vetter över sig."

Så kommer jag ihåg en liten bon, som hon lärde mig, och en postlörser.

Av alla de sagor, som hon berättade mig, har jag blivit ett svagt och oerfart minne. Det är endast en enda av dem, som jag minns så väl, att jag skulle kunna berätta den. Det är en liten berättelse om Jesu födelse. Se, detta är nästan allt, som jag kommer ihåg om min farmor, förutom det, som jag minns bäst, och det är den stora söknaden, när hon var borta, jag minns den morgon, då hönsvoffen stod tom och då det var omöjligt att begripa hur dagens timmar skulle få ett slut. Det minns jag. Det glömmar jag aldrig. Och jag minns, att vi barn följde fram för att kissa den dödliga hand. Och vi var ridda för att göra det, men då sade någon till oss, att det var sista gången, som vi kunde lura farmor för att den glädje, som hon hade gjort oss.

Och jag minns hur sagor och visor kunde bort från gäddan, inbörskade i en långa, svarta kista, och hur de aldrig kom igen. Jag minns, att det var något borta ut livet. Det var som om dörrarna till en led vacker, förmodet värld, där vi för frukt kunde gå ut och in, hade blivit stängd. Och nu fanns det inget, som försäkrat sig på att öppna den dörrarna. Och jag minns, att vi barn så småningom lärde oss att leva med det och läsa söder och leva som andra barn, och då kunde det ju se ut, som om vi inte mer vaknade för farmor eller kom ihåg henne. Men ännu i denna dag, efter fyrtio år, då jag sitter och smalar ihop de legenden om Kristus, som jag har hört borta i skolorna, vaknar den lilla sågaren om Jesu födelse, som min farmor brukade berätta, uppträder mig. Och jag får lust att tala om den än en gång och låta den komma in i min samling.

Det var en juldag, då alla hade rest till kyrkan utom farmor och jag. Jag tror, att vi var ensamma i hela huset. Vi hade inte tagit med, därför att den ena var för ung och den andra var för gammal. Och vi var ledsna båda två över att vi inte hade fått fara till utesingen och se Jul-ljusen. Men när vi satt där i vår ensamhet, började farmor att berätta.

– Det var en man, sade hon, som gick ut i mörka natten för att låna eld. Han gick från stuga till stuga och knuckade på: "Kära, hjälp mig!" sa han. "Min husin har nyss fött ett barn, och jag måste göra opp eld för att värma henne och den lille. Men det var djup natt, så att alla människor sov. Ingen svarade honom. Mannen gick och gick. Till sist fick han se ett eldens ljus på långt håll. Han vandrade då i den rökningen och såg att elden brann ute i det fria. En mångt

vidt låg och sov omkring elden, och en gammal herde satt och vakade över fjorden. När mannen, som ville låna eld, kom fram till fjorden, såg han, att tre stora hundar låg och sov vid herdens fötter. De vaknade alla tre, när han kom, och öppnade sina gap, som om de ville skälla, men det hordes inte ett ljud. Mannen såg, att haren reste sig på deras ryggar, han såg, att deras vassa tänder lysa glimmande vita i eldsvaret och att de störtade emot honom. Han kunde, att en av dem bet om hans ben och en om hans hand och att en hängde sig vid hans strupe. Men källarna och tänderna, som hundarna skulle bita med, ville inte lyda dem, och mannen led inte den minsta skada. Nu ville mannen gå vidare för att få vad han behövde. Men fjären låg så tät inbill varandra, rygg vid rygg, att han inte kunde komma fram till elden. Och inget av djuren vaknade eller rörde sig.

Så långt hade farmor fått berätta ordet, men nu kunde jag inte låta bli att avbryta henne.

